

Om Forholdet mellem Kjørnen og Halmen.

(Af Proprietair Valentiner til Gjeddesdal).

Det har ofte Interesse at vide i hvilket Forhold Kjørnen staaer til Halmen, og da man hidtil savner danske Undersøgelser derover, har jeg ladet foretage flere Prøvetærskninger og Veininger, hvortil er taget Sæd, som hverken var voxet for stærk eller for svag, og hvis Udfald jeg her skal meddele, nærmest for at henlede andre Landmænds Opmærksomhed paa denne Sag, da det først er ved at anstille Prøver i forskjellige Dele af Landet, at et Gjennemsnitsresultat kan naaes.

Hvede.

Den 21de Sept. 1854 veiede een Trave 268 Pb., der bestod, efter Udtærskningen af:

172 Pb. Halm.

19 Pb. Avner og Affald.

76 Pb. Kjørne.

eller 100 Pb. utærsket Hvede indeholdt 73,3 Pb. Halm og Avner og 26,7 Pb. Kjørne.

Et Læs, der indeholdt lidt over $4\frac{1}{2}$ Trave, veiede 1370 Pb. og indeholdt 366 Pb. Kjørne og 1004 Pb. Halm; Hveden havde en Vægt af 127 Pb. holl.

Den 6te Februar 1855 veiede een Trave 240 Pb., deraf 170 Pb. Halm og Avner og 70 Pb. (48 Potter) Kjørne, alt-

faa efter længere Tids Opbevaring, hvori Halmen indtørres mere end Eaden, bliver Forholdet 29,2 pCt. Kjerne og 70,8 pCt. Halm.

Rug.

Den 21de Sept. veiede een Trave 248 Pd. deraf var:

180 Pd. Halm og Avner,

68 Pd. Kjerne,

saaledes, at i 100 Pd. fandtes 72,6 Pd. Straa og Avner og 27,4 Pd. Kjerne.

Et Læs, indeholdende $4\frac{1}{2}$ Trave, veiede 1120 Pd., som bestod af 306 Pd. Kjerne og 814 Pd. Halm. Rugen veiede 120 Pd. holl.

Bvg.

En Trave toradet Bvg veiede den 21de Sept. 206 Pd. og indeholdt:

108 Pd. Halm,

12 Pd. Avner,

86 Pd. Kjerne,

eller i Procent 58,2 pCt. Halm og Avner og 41,8 pCt. Kjerne. Bvgget veiede 111 Pd. holl.

Et Læs, indeholdende 5 Traver, veiede 1000 Pd. og indeholdt 420 Pd. Bvg og 580 Pd. Halm.

Havre.

Den 20de Sept. veiede een Trave 266 Pd. og indeholdt:

150 Pd. Halm,

16 Pd. Avner,

100 Pd. Kjerne,

eller i Procent, 62,4 pCt. Halm og Avner og 37,6 pCt. Kjerne.

Et Læs, der indeholdt 5 Traver, veiede 1500 Pd., deri fandtes 520 Pd. Kjerne og 980 Pd. Straa.

Senere Lærskninger i det Store i Januar gave følgende Resultat: Traven veiede i Gjennemsnit 300 Pd., hvori fandtes

100 Pbd. Kjerne, altsaa i Gjennemsnit 66,6 pCt. Halm og 33,4 pCt. Kjerne. Da dog Musene allerede havde forandret Forholdet noget, vil jeg antage det Rigtige til 65 pCt. Halm og 35 pCt. Kjerne.

Grter.

Alf blaa Grter til en Vægt af 134 Pbd. holl., indeholdt 102 Pbd. utærsket Straa:

56 Pbd. Halm og Affald,

46 Pbd. Kjerne,

eller: 54,9 pCt. Halm og 45,1 pCt. Kjerne.

Alfgrøden paa Gjeddesdal af een Tønde Land kan saaledes for 1854 anslaaes til:

Gryde 10,600 Pbd., deraf 7630 Pbd. Halm, 2970 Pbd. Kjerne.

Rug	7200	—	5180	—	2020	—
-----	------	---	------	---	------	---

Byg	5500	—	3300	—	2200	—
-----	------	---	------	---	------	---

Harre	5200	—	3300	—	1900	—
-------	------	---	------	---	------	---

Grter	4800	—	2640	—	2160	—
-------	------	---	------	---	------	---

Dette Udbytte vil vel omtrent kunne ansees for det Rigtige efter Forholdene i Sjælland; naar jeg sammenligner det med mine Optegnelser fra mange Aar om Indhøstningen og Tærskningen, saa stemmer det omtrent dermed, undtagen i et Par Aar, hvor ualmindelig Væde eller ualmindelig Tørke har forrykket Forholdene. Naturlig variere disse Forhold igjen noget efter Jordsmønnets forskjellige Bestaaffenhed i forskjellige Egne. Jeg skal et andet Aar søge at anstille Undersøgelser, angaaende Jordsmønnets Indflydelse, og maaſtee Andre kunne foretage Undersøgelser i andre Egne.

Denne Veining har forresten vakt en anden Tanke hos mig, som jeg kunde ønske at bringe for et større Publicum til Overveielſe og praktiſt Anvendelſe. Ved nemlig at tælle Traverne paa flere Bogne og veie flere Traver, finder jeg, som formener, ei at hjemføre ſmaa Læs i Høſten, at Vægten af et Læs i Gjennemſnit dog ikke har været mere end: ved Gryde

13 à 1400 Pd., Rug 11 à 1200 Pd., Byg 1100 Pd., Havre 1500 Pd. og at deri, efter at være tørstet, kun indeholdes Halm: Hvede 1000 Pd., Rug 800 Pd., Byg 600 Pd., Havre 1000 Pd., hvorfra naturligviis endnu maa fraregnes Afstilligt, som tages ved Tærstningen om Vinteren. Naar jeg sammenligner Ovenstaaende med mange Angivelser til Assurance eller Erstatninger af Halm ved Ildbrandstilfælde, saa paatrænger sig den Tanke, at man har Marsag til, at være forsigtig med Modtagelsen af Angivelser for Halm til Assurance, ligesom at ofte Erstatningen for Halm synes vel stor, fordi der ikke tages tilbørligt Hensyn til den Deel af Høsten, som under Tærstningen svinder bort, og som for en stor Deel allerede er indbefattet under Kategorien Cæd.
